

NAPLÓ-ÖNÉLETRAJZ A KÖNYÖRÜLŐ ISTEN SZÍNE ELŐTT (PETRÓCZI ÉVA ÚJ KÖNYVÉRŐL)

Egy hónap Heidelbergben, 2010 januárjában. Petróczi Éva, a Károli Gáspár Református Egyetem tanára, irodalomtörténész, a magyar és angolszász puritán irodalom kutatója és avatott szakértője, aki verseit közreadó kötetével is gyakran indított már bennünket arra, hogy a földön maradva az egekbe tekintsünk, most nem tudósként és nem is költőként, hanem Jézus Krisztusban testvérként mutatkozik be nekünk. A kiosztott szerepeket tökéletesen, szigorúan és néha kegyetlenül betartató világban istentisztelet (zsoltár), ha valaki a szívét önti ki nekünk, miközben az olvasóval együtt mindez a könyörülő Isten színe előtt történik (Róma 9,16).

Petróczi Éva áfonyahegyi jegyzetei műfaját tekintve napló önéletrajz, több síkon. Az egyik ilyen sík a mindennapok történéseit tartalmazza, noha nem „munkás hétköznapiak” olvashatók e kötetben, hiszen egy hónap „pihenés” eseményeit veti papírra a szerző, de tudjuk, hogy a szellem embere ilyenkor dolgozik-alkot igazán, intenzíven, ihletetten; mert az élet sűrűje mindig megakasztja az alkotást, és többnyire megfojtja az ihletet. Ezen a síkon villanásokra megismerjük a családot, a tudós férjet, a gyermekeket, unokákat, az operaénekes-sebész nagybácsit, Heidelberget, és a szálláson gyorsan elkészíthető fejedelmi ebédek furfangjait, mindannyiunk életének nélkülözhetetlenül áldott társait és elemeit. Mindezek azonban csak felvillanások, hiszen az események személyek említése csak eszköz arra, hogy mint az ugródeszka a versenyzőt, magasba és mélybe, majd újból magasba repítsen.

A második sík az emlékek sora, amelyek szinte minden mozzanat során előtörnek: nagypapa, szülők, Pécs, egyetemi évek, ösztöndíjak, örömök és keserűségek, barátok és eltűnt barátok, olvasmányélmények, versek foganása és születése. Az emlékezés Isten drága ajándéka. Az ember jelene az a pont, amit soha nem élhetünk meg, mert annak tartalma állandóan változik: ami most jelen van, a következő pillanatban már könyörtelenül a múlté, míg egyszer mi magunk is azzá leszünk, mondja Pannenberg, hacsak Isten örök jelene nem hatja át életünket a Jézus Krisztusban. Élő reménységgel azonban az ember nem rezignált nosztalgiával és szomorúsággal tekint az emlékeire, mint saját mulandóságának döbbenetes valóságára, hanem hittel: a múlt elmúlt, de Krisztusban nem tűnt el, aki ugyanis őbenne van, az újra megelevenedik majd.

Az Áfonyahegyi jegyzetek naplóbejegyzéseinek lenyűgöző szelete, ahogy versek, művek, olvasmányok, publikációk, filmek, zenék; német–angol–francia alkotások és alkotók felvonultatása, említése, elemzése tárul elénk, amely olyan hatalmas szakmai tudásra, ugyanakkor intelligens érzékenységre vall, ami tiszteletet ébresztett bennem és az olvasóban. Minden profán eseményből következik egy fontos mű, nem kihagyva a könnyedebbeket sem, mert félelmetes az olyan ember, aki mindig csak komoly, és nem tud játszani, nevetni, minőségi módon kapcsolni. A nagyok említése soha nem előttük való hódolatot tükröz, hiszen ez csak az Urat illeti meg, de tiszteletet mindenképpen, és manapság ez is igen ritka tapasztalat, sajnos. Az olvasás szeretete, a nyomtatott – megjelent anyag fontossága, a fontos könyvek kipreparálása, az alkotás öröme, az Istentől kapott idő áldott, az Úr dicsőségére való megélése maradandó üzenete e könyvnek.

Így érkezünk meg az emberi kapcsolatok területéhez, és mindahhoz, ami ebből következik. Fontos eleme ez a jegyzeteknek, amelyről a szerző is vall az utószóban: „nekem a puszta túléléshez-megmaradáshoz égető szükségem volt arra, hogy... személyes prózában számot adjak a világnak életemről, munkámról, az engem megtartó egyégekről és közösségekről, egy olyan időszakban, amikor... minden szavam és lélegzetvételem napról napra elektronikus pellengéren csúfoltatik meg”. Ezen a síkon megjelenik a csalódás, de soha nem a csalódottság. Miért úgy működik a világ, hogy csak brancsok tagjaiként lehet valamire jutni, miközben az ember magányossá árvul sok ártó szándék karmai között; de jóindulatra, mosolyra, őszinte visszajelzésre várva. Az életfélelemről is vallanak a sorok, amelyen csak a Krisztus-hit létbátorsága segíthet (Paul Tillich). „Mindenki fél, és persze mindenki fáj, közben remél és hencg...” (egy mai dal).

Bibliai parancs, hogy kell és lehet őszintén szólni, mi több, kiáltani (Zsoltárok 18,7). Ez a napló egy tudós irodalomtörténész, elismert szakember imádsága, aki most nem versben, hanem vallomásban szól az Úrhoz és hoz-

zánk; éppen ezért az olvasó szívét is felüdítik, imádságra hangolják az áfonyahegyi jegyzetek. Mindezt Petrőczy Éva úgy teszi, hogy a hétköznapok keretei között maradván soha nem lesz tovakodó, érzelmes az önálló sora, sőt, saját hétköznapjainkat is krisztusi magasságokba emeli. Köszönet érte!

Áfonyahegyi jegyzetek.
Fekete Sas Kiadó, Budapest, 2010

